

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. P.25.0771.N

**PROCUREUR DES KONINGS BIJ DE RECHTBANK VAN EERSTE
AANLEG OOST-VLAANDEREN, afdeling Gent,**

eiser,

tegen

1. **V,**

beklaagde,

2. **G,**

beklaagde,

verweerders.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het vonnis in hoger beroep van de correctionele rechtbank Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, van 8 april 2025.

De eiser voert in een memorie die aan dit arrest is gehecht, drie middelen aan.

Op 5 september 2025 heeft advocaat-generaal Bart De Smet een schriftelijke conclusie neergelegd ter griffie van het Hof.

Op de rechtszitting van 16 september 2025 heeft sectievoorzitter Erwin Francis verslag uitgebracht en heeft de voormelde advocaat-generaal geconcludeerd.

II. BESLISSING VAN HET HOF

Beoordeling

Eerste middel

Eerste onderdeel

1. Het onderdeel voert schending aan van de artikelen 30, § 1, 4°, 38, § 1, 42 en 48, eerste lid, 1°, Wegverkeerswet: het bestreden vonnis spreekt de verweerder 2 vrij voor de telastleggingen D (rijden spijs verval zoals bepaald in artikel 48, eerste lid, 1°, Wegverkeerswet) en E (rijden spijs lichamelijke ongeschiktheid zoals bepaald in artikel 30, § 1, 4°, Wegverkeerswet), omdat de door de verweerder 2 bestuurde elektrische step met een maximumsnelheid van 25 kilometer per uur geen motorvoertuig of voertuig is, zoals bedoeld in de als geschonden aangewezen wetsbepalingen; het bestreden vonnis steunt voor die beslissing op begripsomschrijvingen opgenomen in of afgeleid uit artikel 2.14, 2.15.2, 2°, c) en 2.16 Wegverkeersreglement, artikel 1 WAM, artikel 1.1 van de richtlijn 2009/103/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 betreffende de verzekering tegen de wettelijke aansprakelijkheid waartoe de deelneming aan het verkeer van motorrijtuigen aanleiding kan geven en de controle op de verzekering tegen deze aansprakelijkheid, artikel 1, 3°, van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs en artikel 38, § 7, Wegverkeerswet; het leidt uit die laatste bepalingen en begripsomschrijvingen af dat het verval van het recht tot het besturen van een motorvoertuig niet slaat op het besturen van een elektrische step omdat een elektrische step niet als een motorvoertuig wordt beschouwd in het Wegverkeersreglement, de WAM-wetgeving en de wetgeving betreffende het rijbewijs, alsook omdat de rechter niet

verplicht is het verval van het recht tot het besturen van een motorvoertuig uit te spreken indien de overtreding werd begaan met een voertuig dat niet in aanmerking komt voor de vervallenverklaring; evenwel slaat het verval van het recht tot het besturen van een motorvoertuig, hetzij opgelegd als straf, hetzij opgelegd als veiligheidsmaatregel, principieel op alle motorvoertuigen en houdt het geen verband met de categorieën waarvoor het rijbewijs kan worden ingetrokken; ook het facultatieve karakter van het verval bedoeld in artikel 38, § 7, Wegverkeerswet is hier niet relevant; artikel 2 Wegverkeersreglement, artikel 1 WAM en de bepalingen van de richtlijn 2009/103/EG zijn niet van toepassing op het begrip motorvoertuig of voertuig vermeld in de Wegverkeerswet; dat begrip dient daarentegen, bij gebrek aan wettelijke definitie, te worden uitgelegd in zijn gewone betekenis; de door de verweerder 2 bestuurde elektrische step is een motorvoertuig in de gewone betekenis van het woord.

2. Artikel 30, § 1, 4°, Wegverkeerswet bestraft hij die een motorvoertuig bestuurt terwijl hij lijdt aan één van de lichaamsgebreken of aandoeningen die door de Koning worden bepaald overeenkomstig artikel 23, § 1, 3°, of indien hij niet heeft voldaan aan het geneeskundig onderzoek dat door de Koning is opgelegd in de gevallen die Hij bepaalt.

Artikel 38, § 1, eerste lid, Wegverkeerswet bepaalt de gevallen waarin de rechter het verval van het recht tot het besturen van een motorvoertuig kan uitspreken als bijkomende straf. Die bepaling maakt geen onderscheid tussen motorvoertuigen waarvoor een rijbewijs vereist is en motorvoertuigen waarvoor dat niet is vereist.

Artikel 42 Wegverkeerswet bepaalt dat verval van het recht tot sturen moet worden uitgesproken wanneer, naar aanleiding van een veroordeling of opschorting van straf of internering wegens overtreding van de politie over het wegverkeer of wegens een verkeersongeval te wijten aan het persoonlijk toedoen van de dader, de schuldige lichamelijk of geestelijk ongeschikt wordt bevonden tot het besturen van een motorvoertuig.

Artikel 48, eerste lid, 1°, Wegverkeerswet bestraft hij die een voertuig of een luchtschip bestuurt, een rijdier geleidt of een bestuurder begeleidt met het oog op de scholing, spijs het tegen hem uitgesproken verval. Dat verval kan zowel zijn

opgelegd als straf, als zijn opgelegd wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid tot het besturen van een motorvoertuig.

3. Uit de samenhang tussen die bepalingen volgt dat het door artikel 48, eerste lid, 1°, Wegverkeerswet strafrechtelijk gesanctioneerde verbod om tijdens de periode van vervallenverklaring van het recht een motorvoertuig te besturen, geldt voor alle motorvoertuigen, ongeacht of voor het besturen ervan een rijbewijs is vereist.

4. Het begrip motorvoertuig of voertuig is niet omschreven in de Wegverkeerswet. Voor de invulling van dat begrip met het oog op de toepassing van de Wegverkeerswet kan niet worden gesteund op de in artikel 2 Wegverkeersreglement opgenomen definities, aangezien die volgens de aanhef van die bepaling slechts gelden voor de toepassing van het Wegverkeersreglement zelf. Evenmin kan daarvoor worden gesteund op definities opgenomen in andere wetgeving met een eigen finaliteit, zoals de WAM-wetgeving of de wetgeving inzake het rijbewijs. Bijgevolg moet dat begrip voor de toepassing van de vermelde wetsbepalingen worden gebruikt in zijn gewone betekenis.

5. Een motorvoertuig begrepen in zijn gewone betekenis is elk voertuig dat wordt voortgestuwd door enkel een mechanische kracht, geleverd door een verbrandingsmotor of een elektrische motor, dit wil zeggen door een mechanische kracht die het voertuig autonoom kan laten bewegen zonder het gebruik van spierkracht door de bestuurder ervan, met uitsluiting evenwel van een mechanische kracht die enkel trapondersteuning of een meeloop- of weghijhulpfunctie biedt. Of voor het besturen van dat voertuig een rijbewijs vereist is, heeft geen belang. Evenmin is van belang of het starten van de gemotoriseerde aandrijfkracht, buiten het manipuleren van een hendel, pedaal of knop, een fysieke inspanning zoals een duw of een stap vereist.

6. Hieruit volgt dat een elektrische step een motorvoertuig of voertuig is zoals hier bedoeld.

7. Het bestreden vonnis dat anders oordeelt en op grond daarvan de verweerder 2 vrijspreekt voor de telastleggingen D en E, verantwoordt de beslissing niet naar recht.

Het onderdeel is gegrond.

Tweede middel

8. Het middel voert schending aan van artikel 71 Strafwetboek, alsmede miskenning van het algemeen rechtsbeginsel inzake schulditsluitende dwaling: het bestreden vonnis oordeelt dat het minstens aannemelijk wordt gemaakt dat de verweerder 2 onoverwinnelijk in rechte heeft gedwaald en dus terecht, zoals ieder redelijk en voorzichtig persoon in dezelfde positie, kon aannemen dat hij met een elektrische step mocht rijden; de omstandigheid dat de draagwijdte van de wet niet duidelijk is, levert als zodanig geen onoverkomelijke dwaling op; indien een normaal zorgvuldig persoon weet dat het hem verboden is alle motorvoertuigen te besturen en hij niettemin van oordeel is dat dit begrip onduidelijk is, dan moet die persoon een gedegen juridische analyse maken.

9. Dwaling kan slechts schulditsluitend zijn als ze onoverkomelijk is, wat betekent dat uit de omstandigheden kan worden afgeleid dat de persoon die zich op de dwaling beroept, heeft gehandeld zoals ieder redelijk en voorzichtig persoon in dezelfde situatie zou hebben gehandeld. De rechter beoordeelt onaantastbaar of de beklaagde zich in een toestand van onoverkomelijke dwaling bevond.

Het Hof gaat wel na of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten kan afleiden dat er sprake is van onoverkomelijke dwaling.

10. De appelrechters steunen hun standpunt dat de verweerder 2 op een onoverwinnelijke wijze in rechte heeft gedwaald op lacunes in de wetgeving die zij aanhalen en op het feit dat via open bronnen (waaronder www.politie.be en www.wegcode.be) kan worden vernomen dat de gebruiker van een elektrische step telkens wordt gelijkgesteld met een fietser en er verschillende artikelen circuleren die uitdrukkelijk stellen dat men tijdens een verval van het recht motorvoertuigen te besturen met een elektrische step mag rijden.

11. Degene aan wie een verval van het besturen van alle motorvoertuigen is opgelegd en die zich in het verkeer wil begeven met een voertuig dat beschikt over een autonome aandrijvingskracht, dient zich op voorhand ervan te vergewissen of dat voertuig al dan niet valt onder het hem opgelegde verval en hij moet daarover zo nodig de juiste informatie inwinnen. Hij dient zich bovendien

rekenschap ervan te geven dat het begrip motorvoertuig of voertuig, zoals vermeld in de Wegverkeerswet, niet beperkt is tot begripsbepalingen voorkomend in andere regelgeving met een eigen finaliteit, zoals het Wegverkeersreglement, de WAM of de wetgeving inzake het rijbewijs. Het enkele feit dat het begrip motorvoertuig of voertuig in onderscheiden wetgevingen verschillend wordt gedefinieerd of dat rechtspraak en rechtsleer verdeeld lijken te zijn over de juiste invulling van de onderscheiden begripsbepalingen, doet daaraan geen afbreuk. Ook staat twijfel bij een rechter, die moet oordelen over de concrete invulling van het begrip motorvoertuig of voertuig in een bepaald hem voorgelegd geval, niet gelijk met het bestaan van onoverwinnelijke rechtsdwaling bij een beklaagde.

12. Hieruit volgt dat het bestreden vonnis, op grond van de redenen die het bevat, niet wettig kan besluiten tot het bestaan van onoverwinnelijke rechtsdwaling bij de verweerder 2.

Het middel is gegrond.

Overige grieven

13. De grieven, die niet kunnen leiden tot ruimere cassatie of cassatie zonder verwijzing, behoeven geen antwoord.

Ambtshalve onderzoek voor het overige

14. De substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen zijn in acht genomen en de beslissing is overeenkomstig de wet gewezen.

Dictum

Het Hof,

Vernietigt het bestreden vonnis in zoverre het de verweerder 2 vrijspreekt voor de telastleggingen D en E.

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het gedeeltelijk vernietigde vonnis.

Verwerpt het cassatieberoep voor het overige.

Laat de helft van de kosten ten laste van de Staat.

Houdt de beslissing over de overige kosten aan en laat die over aan de rechter op verwijzing.

Verwijst de aldus beperkte zaak naar de correctionele rechtbank Oost-Vlaanderen, rechtszitting houdend in hoger beroep, anders samengesteld.

Bepaalt de kosten op 254,76 euro.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, tweede kamer, samengesteld uit voorzitter Filip Van Volsem, als voorzitter, sectievoorzitter Erwin Francis, de raadsheren Eric Van Dooren, Steven Van Overbeke en Jos Decoker, en in openbare rechtszitting van 16 september 2025 uitgesproken door voorzitter Filip Van Volsem, in aanwezigheid van advocaat-generaal Bart De Smet, met bijstand van griffier Kristel Vanden Bossche.